

TAKKEN

Medlemsblad for
Randers Filatelistklub

Sæson program

Julius Møller Therchilsen
Bølgelinjefrimærkets fader – en Randersdreng

Del 2.

Klubbens bestyrelse

Dan Hougesen (Formand)
Redaktør af Takken og hjemmesiden

☎ 20436090
ranfil@randersfilatelistklub.dk

Jannic Rasmussen (Næstformand)
Cirkulationsleder, Sekretær

☎ 86417770
jannicrasmussen@gmail.com

Michael Gillibrand
Kasserer, Adgang til mødelokale

☎ 60688182
kasserer@randersfilatelistklub.dk

Bent Varming (Auktionsleder)
Vurdering af frimærker

☎ 28563975
vurdering@randersfilatelistklub.dk

Kim Nielsen (Bibliotekar)
Tilmelding til Juleudstilling

☎ 86432165
ranfil@randersfilatelistklub.dk

John L. Olsson
Bestyrelsesmedlem

☎ 51914524
ranfil@randersfilatelistklub.dk

Byttedage, samlermesser og udstillinger

14. januar **Byttedag Hadsund Frimærkeklub**
Kl. 10:00 til 15:00 Kulturcentret Hadsund, Kirkegade 2-4

28. januar **Byttedag i Sønderborg Frimærkeklub**
Kl. 10:00 til 16:00 Kettingvej 19 A, Augustenborg

11. februar **Samlermesse i Randers**
Kl. 08:00 til 16:00 Fritidscentret, Vestergade 15, Randers

18. februar **Byttedag i Holstebro**
Kl. 10:00 til 15:00 Elkjærvej 26, 7500 Holstebro

24-25. marts **'Hornslet 20-18'**
Kl. 10:00 til 16:00 Rosengården · Tingvej 22 · 8543 Hornslet

8. april **Samlermessen 2018 Nykøbing Falster**
Kl. 10:00 til 16:00 Nørre Boulevard 4a, 4800 Nykøbing Falster

28. april **Byttedag Hobro Filatelistklub**
Kl. 10:00 til 15:00 Rosendal Hallen

Der henvises i øvrigt til DFT, www.danfil.dk eller www.byttedage.dk

Julius Møller Therschilsen

Bølgelinjefrimærkets fader – en Randersdreng

Del 2. Af Bruno Nørdam, Randers Filatelistklub

Udgivelsen af bølgelinjefrimærket i 1905 – bogtryk

Der skulle gå tre år, inden Therschilsens forslag blev brugt til et frimærke. Postvæsenet må have givet udtryk for at det ønskede nogle ændringer, for der findes fem udkast, hvor Therschilsen har varieret motiverne.

Figur 16. Forskellige udkast til 1905 udgaven

På 1 og 4 øres mærkerne har han placeret kongekroner i øverste højre og venstre hjørne. Bølgelinjerne på 4 øres mærket er erstattet af tre løver til venstre og af ni hjerter til højre. Til gengæld er bølgjerne brugt som baggrund. Posthorn ses i de øverste afrundede hjørner på 15 øres frimærket. Therchilsen nærmer sig det endelige frimærke på de to 3 øres mærker med indførelsen af de 18 hjerter fra rigsvåbenet. Det, der taler for at tegningerne stammer fra perioden op til 1905, er ændringen af kronen og bogstaverne i "DANMARK" i forhold til vinderudkastet i 1902.

Den første udgave af bølgelinjefrimærket blev udsendt på dagen efter Therchilsens fødselsdag den 22. juni 1905. Det var et 4 øres frimærke, graveret af Chr. Danielsen og udført i bogtryk på H. H. Thieles trykkeri i København.

Bølgelinjefrimærket er overvejende blevet anvendt til suppleringsværdier og til mindste tryksagstakst. I 1912 måtte man dog fravige dette princip. I januar 1912 hærgede en voldsom brand H.H. Thieles trykkeri, hvorved kobbertrykpresen og trykpladerne med Frederik VIII frimærkerne blev så ødelagt, at man ikke kunne fortsætte den hidtidige produktion. Kongemærkerne var tiltænkt international porto, men nu var man tvunget til at trykke 5-, 10-, og 20-øres frimærkerne som bølgelinefrimærker.

*Den færdige tegning (tilhører Enigma)
og det første bølgelinjefrimærke*

Den 1. juni 1918 steg portoen for anbefalede breve til Sverige og Norge til 27 øre. Postvæsenet besluttede at trykke et bølgelinjefrimærke i rød farve med denne værdi. Generaldirektoratet blev forevist to prøver på mærkets udseende, men da man var utilfreds med 7-tallets hældning stoppede man yderligere forsøg. Man ønskede i stedet at udsende værdien i den kurserende serie med kong Christian X's portræt. Dette mærke var dog først klar den 26. november 1918. I mellemtiden udsendte man 27-øres provisorier af de i 1916 inddragne avisportomærker. Bølgelinjefrimærket var udført af hofgravør Lindahl.

I 1926 påtænkte man en modernisering af Therschilsens design.

Udgivet 27-øres frimærke

Ændret design 1926 (tilhører Enigma)

Grundmærket er det samme som det kurserende frimærke, men fordelingen af hjerterne er anderledes. Ideen med det nye design blev opgivet.

Ved fremstillingen af alle bølgelinjefrimærker anvendtes en såkaldt modermolette med mærkebilledet. Værditalle blev graveret for sig selv. Modermoletten og værditallet blev samlet i en kliché. I hundredåret for bølgelinjefrimærket i 2005 udsendte postvæsenet et sorttryk af modermoletten:

Anvendelse af bølgelinjefrimærket i bogtryk

I bogtryksperioden er bølgelinjetyperne katalogiseret med 26 særskilte numre. I to tilfælde blev bølgelinjefrimærket anvendt til provisorier.

Bølgelinjefrimærket i bogtryk blev også brugt som portomærker med overtrykket "PORTO" og som postfærgemærker med overtrykket "POSTFÆRGE".

Provisorie - 8 øre på 3 øre

Med "PORTO"

Endelig blev bølgelinjefrimærket trykt som automatfrimærker i sammentryk enten med et andet bølgelinjefrimærke eller med Christian X i bogtryktypen. Fra 1919 til 1930 fremstillede postvæsenet frimærkerne i ruller på 500 eller 1.000 stk. til salg fra frimærkeautomater. Rullerne blev brugt vandret i en svensk produceret automat (kun trykt i 1919) og lodret i en tysk automat.

Automatfrimærker par – lodret og vandret

I perioden fra september 1927 til februar 1934 udsendte postvæsenet en række 1 og 2 kroners frimærkehæfter. Bladene i hæfterne bestod af en seksblok med reklametekst på de to mærker til venstre og en fireblok med frimærker af den kurserende type. Hovedparten af frimærkerne var af bølgelinjetyper. Reklamehæfterne fik ikke den store succes, så man indkaldte og tilintetgjorde store beholdninger af hæfterne. Der blev som eksempel fremstillet 119.500 stk. med KKKK, men hele 73.389 blev destrueret.

Fra reklamehæfte

Specimen fra den portugisiske koloni Angola (ultramar betyder oversøisk)

Ved Verdenspostunionens (U.P.U.) anden kongres i 1878 blev det besluttet at hvert medlemsland skulle sende dets nye frimærker til andre medlemslande. Hvis landet havde kolonier blev der også sendt frimærker til dem. For at frimærkerne ikke kunne bruges ved evt. tyveri blev de overstemplet (specimen). Overstemplingen er foretaget af Angola, Protektoratet Bechuanaland, Madagascar, Mauritanien og Natal.

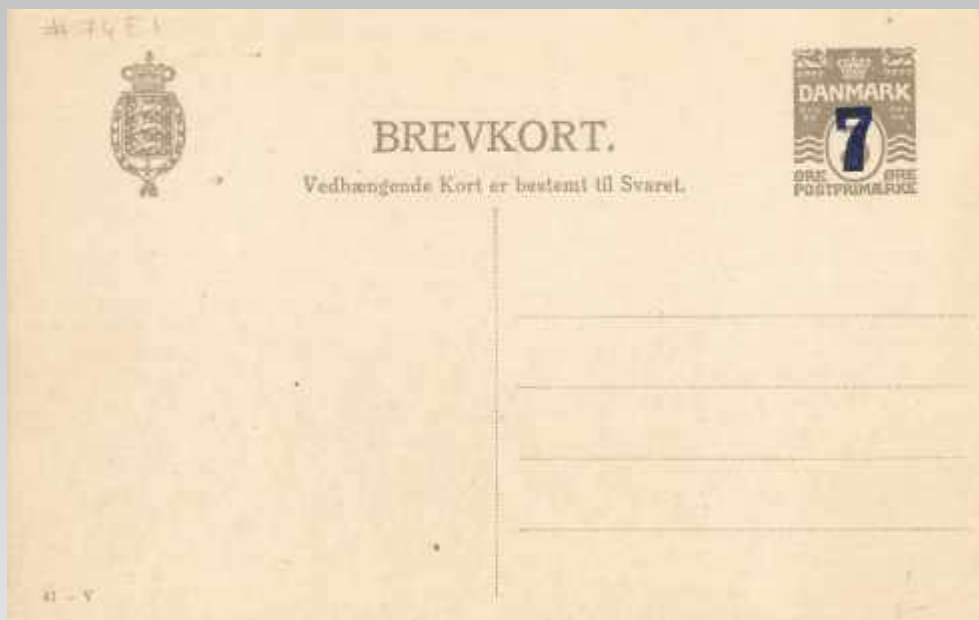
Hvid Grafisk er autoriseret Mandela Bangle forhandler samt eneste producent i Danmark af Nelson Mandela Limited Edition Posters.

HVIDGRAFISK
 Grafisk Garage

- Grafisk sparring
- Digital print
- Layout og rentegning
- Offset- og rotationstryk
- Grafisk produktion
- Online design og produktion

Bølgelinjefrimærke på helsager: konvolut, korsbånd, korrespondancekort, enkelt og dobbelt brevkort

Bølgelinjefrimærket er også anvendt på helsager, d.v.s. forsendelser som bærer et officielt anerkendt fortrykt værdimærke. Ud over de viste helsager findes der også et brevkort til brug for Københavns Kommunebiblioteker.

Tak til Lise Bønæs, Peter Brander, Torben Norup Sørensen og Enigma – Museum for post, tele og kommunikation

Kilder:

Danmarks helsager, Skilling, 1999

N.F. Olsen: Danmarks Bogtrykte Bølgeliniefrimærker, Aarhus, Frederiksbjerg Bogtrykkeri, 1965

Niels Finn Olsen: Om at samle bogtrykte bølgeliniefrimærker, J. Fr. Clausens Forlag, 1977

William Benfield and Bruno Nørdam: Handbook of Danish Essays and Proofs, Volume One 1849-1919, Formprint, Danmark 2016

Fortsættes....

Program for forårssæsonen 2018

Tirsdag den 2. januar

Vi starter op med et almindeligt klubmøde og bytteaften

Auktion: Medlemmer og klubbens materiale

Tirsdag den 16. januar

Sct. Georgs Gilderne kommer forbi med tusindvis af frimærker, du kan vrage og vælge imellem disse kvit og frit. Den eneste betaling, de får herfor, er indtægterne fra det amerikanske lotteri. Husk derfor at købe et par ekstra lodder

Auktion: Medlemmer og klubbens materiale

Tirsdag den 30. januar

Foredrag "One cent magenta" af Søren Chr. Jensen. Verdens dyreste frimærke 55 mill. Kr. En legendarisk filatelistisk sjældenhed af højeste karat og med en særdeles spændende historie.

Auktion: Medlemmer og klubbens materiale

Søndag den 11. februar

Samlermesse i Fritidscentret. Efter nøje overvejelser og evaluering af de seneste auktioner afholdt i forbindelse med vores byttedage og samlermesser har bestyrelsen besluttet IKKE at afholde auktion 12. februar 2017.

Tirsdag den 13. februar

På dette møde prøver vi med alternativ placering af medlemmer

Auktion: Medlemmer og klubbens materiale

Tirsdag den 27. februar

Auktion med 50 lot alle med en opråbspris på 50,- Kr. Gæt aftenens omsætningen og vind en præmie.

Auktion: Kun klubbens materiale

Tirsdag den 13. marts

Foredrag samt almindeligt klubmøde og bytteaften

Auktion: Medlemmer og klubbens materiale

Tirsdag den 27. marts

Vi stiller på dette møde 5 salgsborde til rådighed for 5 medlemmer.

Vi kører efter først til mølle princippet.

Skulle der være medlemmer, som ikke får bord, vil disse være øverst på listen til næste gang. Anmodning om at få et salgsbord sendes til ranfil@randersfilatelistklub.dk senest 24.marts. Der vil ikke blive afholdt auktion på dette møde

Tirsdag den 10. april

Generalforsamling: Dagsordenen ser ifølge klubbens vedtægter sådan ud:

- 1) Valg af dirigent
- 2) Formandens beretning om aktiviteter i det forløbne år
- 3) Kassererens fremlæggelse af det reviderede regnskab til godkendelse.
- 4) Fastlæggelse af kontingent.
- 5) Valg af formand for 1 år
- 6) Valg af bestyrelsesmedlemmer for en 2-årig periode. I ulige årstal vælges 3 medlemmer – i lige årstal vælges 2 medlemmer.
- 7) Valg af 2 suppleanter for 1 år
- 8) Valg af 2 revisorer for 1 år
- 9) Valg af revisorsuppleant for 1 år
- 10) Forslag fra bestyrelsen
- 11) Forslag fra medlemmer
- 12) Eventuelt

Auktion: Medlemmer og klubbens materiale

Tirsdag den 24. april

Foredrag samt almindeligt klubmøde og bytteaften

Auktion: Medlemmer og klubbens materiale

Tirsdag den 8. maj

Vi ønsker hinanden god sommer med et almindeligt møde garneret med den populære frimærkequiz

Auktion: Medlemmer og klubbens materiale

Vi ses i efter sommerferien tirsdag den 28. August 2017

BVGSIDEN

En kort TAK

Det har været et travlt år i klubben for bestyrelsen og vores skribenter. Af samme årsag er denne udgave af TAKKEN lidt kortere end normalt. Ikke desto mindre skal der lyde en stor TAK til alle medlemmer for et år med stort fremmøde ved vores klubmøder samt en stor TAK til alle hjælpere i forbindelse med vores jubilæumsudstilling "RAFI 100".

Udover det er der kun at ønske god jul og godt nytår!

PS. Hvor mange og hvor lange er rensdyrets TAKKER? og slår klokken tolv på TIK eller TAK?

Med venlig hilsen

Dan Hougesen

I.P. PEDERSENS MØNTHANDEL

THORSGADE 4 - 8900 RANDERS - 86 41 40 11

Søger De:

**Mønter, Kataloger, Møntalbum, Møntskabe
Frimærker, Frimærketilbehør**

Porcelænsfigurer, Platter

Samt pænt udvalg af brugte smykker

Ønsker De at SÆLGE, er det også os...